

BARAZA LA WAWAKILISHI ZANZIBAR

Simu Nam. + 255 24 2230602/1

Fax Nam. + 255 24 2230215

Tovuti: www.zanzibarassembly.go.tz

SANDUKU LA BARUA 902,

ZANZIBAR

Barua Pepe: zahore@zanlink.com

HOTUBA YA MAONI YA KAMATI YA KUDUMU YA SHERIA, UTAWALA BORA NA IDARA MAALUM YA BARAZA LA WAWAKILISHI KUHUSU MSWAADA WA SHERIA YA MAREKEBISHO YA SHERIA YA MAADILI YA VIONGOZI WA UMMA, NAM. 4 YA MWAKA 2015

Mheshimiwa Spika; napenda kutumia nafasi hii kumshukuru Mwenyezi Mungu (S.W) kwa kutujaalia afya njema, hekma na busara na kutuwezesha kukutana tena leo hii tukiwa katika hali ya salama na amani, kujadili Mswada huu muhimu katika nchi yetu, yenye ukomavu mkubwa wa kidemokrasia.

Mheshimiwa Spika; Aidha, kwaniaba ya Kamati yangu, naomba kutoa pole kwa wananchi wote walioathirika na mvua za masika ambazo zinaendelea kunyesha katika visiwa vyetu vya Unguja na Pemba. Tunaomba wananchi waendeleo kuchukua tahadhari na maradhi ya mripuko kwa kuimarisha mazingira yetu, kwa kuweka safi ili yawe salama kwa mda wote ambao mvua zinaendelea kunyesha.

Mheshimiwa Spika, Vile vile, nadhani sitokuwa mwingi wa fadhila bila ya kushukuru wewe binafsi kwa kunipa nafasi hii, kusimama mbele ya Baraza lako Tukufu, kwa lengo la kuwasilisha maoni ya Kamati ya Kudumu ya Baraza la Wawakilishi ya **Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum** kuhusu Mswada wa Marekebisho ya Sheria ya Maadili ya Viongozi wa Umma, Nam. 4 ya Mwaka 2015.

Mheshimiwa Spika; Baada ya kutanguliza shukrani hizo, sasa nitangulie kwa kusema kuwa Kamati ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum ya

Baraza la Wawakilishi inakubaliana na uwamuzi wa Serikali wa kuleta **“Mswadawa Sheria Ya (Marekebisho) Ya Sheria Ya Maadili Ya Viongozi Wa Umma Nam. 4 Ya Mwaka 2015”** mbele ya Baraza lako tukufu kwa lengo ya kufanya Marekebisho ya baadhi ya vifungu ambavyo katika utekelezaji wa Sheria hiyo vimegundulika kuwa vinaleta utata.

Mheshimiwa Spika; Kimsingi, kuna vifungu vya mswada huu wa Marekebisho ya **Sheria ya Maadili ya Viongozi wa Umma Nam. 4 ya Mwaka 2015** vimeundwa upya ili kuifanya Sheria Mama iweze kuleta urahisi katika utekelezaji wake na kutoa ufafanuzi zaidi wa vifungu vya awali.

Mheshimiwa Spika; pia, napenda nitumie fursa hii kuwashukuru Wadau mbali mbali ambao Kamati yetu ilikutana nao kwa kuwashirikisha na kuweza kutoa maoni yao katika kuuboresha Mswada huu, ambao unakusudia kufanya marekebisho katika baadhi ya vifungu ambavyo katika utekelezaji wa Sheria hiyo vimegundulika kuwa na ukakasi. Hivyo, katika kwenda samba samba na dhana nzima ya Utawala Bora ni dhahiri kwamba Sheria hii inahitajika ili kuweza kuijengea jamii kuwa na imani naviongozi wao.

Mheshimiwa Spika; Kamati yetu ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum iliupitia **“Mswada huu wa Marekebisho Ya Sheria Ya Maadili Ya Viongozi Wa Umma, Nam. 4 Ya Mwaka 2015”** ambapo marekebisho mbali mbali yalifanywa na Kamati kwa umakini mkubwa na kuzingatia umuhimu wa Sheria hii yenye kujenga taswira pana ya Utawala Bora.

Mheshimiwa Spika; Vile vile, napenda kuwashukuru wajumbe wa kamati hii, kwa michango yao mikubwa waliyoitoa wakati wa kupitia mswada huu, ambayo imeweza kuboresha marekebisho ya sheria hii, pia naomba uwatambue, wajumbe waliounda kamati hii, kama ifuatavyo:-

1. Mhe. Machano Othman Said	Mwenyekiti
2. Mhe. Mwantatu Mbarak Khamis	M/Mwenyekiti
3. Mhe. Saada Ramadhan Mwendwa	Mjumbe
4. Mhe. Wanu Hafidh Ameir	Mjumbe
5. Mhe. Nadir Abdulatif Yussuf	Mjumbe
6. Mhe. Ali Khamis Bakar	Mjumbe
7. Mhe. Suleiman Makame Ali	Mjumbe
8. Ndg. Rahma Kombo Mgeni	Katibu, na
9. Ndg. Ali Alawy Ali	Katibu

Mheshimiwa Spika; Aidha, Kamati yetu kupitia kanuni ya 106 (3) Jadweli la kwanza katika Kanuni ya Baraza la Wawakilishi ya mwaka 2016 imeweza kushughulikia vyema agizo la kanuni hiyo na kuhakikisha kuwa, Mswada huu umekuwa na ubora na wenye mazingatio yaliyobora katika vipengele vyote ambavyo ni muhimu katika mustakbali wa uendeshaji wa Taasisi za kiserikali kwa kuzingatia mila na desturi ya wazanzibari.

Mheshimiwa Spika, Baada ya utangulizi huu, sasa kwa niaba ya kamati yangu ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum ya Baraza la Wawakilishi naomba kutoa maoni yetu kuhusiana na Mswada wa Sheria ya (Marekebisho) ya Sheria ya Maadili ya Viongozi wa Umma namba 4 ya mwaka 2015 kama ifuatavyo:-

Mheshimiwa Spika, Kamati ilipokua inaupitia Mswada huu ilitoa mapendekezo mbali mbali katika vifungu vilivyomo ndani ya Mswada huu, miongoni mwa mapendekezo hayo ni marekebisho katika tafsiri ya maneno ikiwemo maana ya neno “**mali**”.

Mheshimiwa Spika, Wakati tunajadili Mswada huu wa Sheria katika kifungu cha 4 cha Mswada huo katika tafsiri ya neno **“mali”**, Wajumbe wa Kamati ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum walikuwa na mawazo tofauti kuhusiana na tafsiri ya neno hilo. Wapo Wajumbe walioshauri maneno **“mweza wake au mtoto wake”** yaliyojitokeza kwenye aya hiyo yaendeleo kubaki na baadhi ya Wajumbe wamependekeza maneno hayo yafutwe.

Hivyo, kwa mujibu wa kanuni ya 84(8) ya Kanuni za Baraza la Wawakilishi naomba kuwasilisha pia maoni ya Wajumbe wa Kamati hii, walio wachache ambao hawakuunga mkono tafsiri ya neno **“mali”** ili Baraza lako Tukufu liweze kuzijadili hoja mbili hizi kwa lengo la kupata tija iliyokusudiwa ya kuanzishwa kwa Sheria hii.

Mheshimiwa Spika; Kamati pia imebaini kuna baadhi ya vifungu viko tofauti katika mswada wa Kiswahili na ule wa Kiingereza, Miongoni mwa mapendekezo hayo ni katika ukurasa wa 5, Kifungu cha 11 kinachohusu **“Kuongezwa kwa vifungu vipya vya 10 A na 10 B”** Kamati inapendekeza kifanyiwe marekebisho katika kifungu cha 10A (2) (c) kwa kuongezwa maneno baada ya neno **“uadilifu”** liliopo mwisho wa aya hii ambayo yatakayosomeka **“katika utumishi wa umma”**. Lengo la marekebisho hayo ni kwenda sambamba na Mswada wa kiingereza.

Mheshimiwa Spika; vile vile, katika Sheria inayorekebishwa kupitia Ukurasa wa 6 Kifungu cha 13 kinachohusu **“Marekebisho ya kifungu cha 13”** Kamati inashauri kufanyiwa marekebisho katika aya yake ya (d) kwa kuongezwa maneno **“kwa njia ya mdomo au maandishi”** baada ya neno **“kuhojiwa”** liliopo baina ya neno **“ya”** na **“kuhusiana”**, kutokana na kukosekana kwa maneno hayo ambayo yanaainisha ni njia gani itumike

katika kufanya mahojiano kama yalivyotumika katika Mswada wa Kiingereza.

Mheshimiwa Spika; Vile vile kamati yetu inaendelea kushauri kuwa katika **Ukurasa wa 7** Kifungu cha 17 kinachohusu **“Marekebisho ya kifungu cha 31”** kinafanyiwa marekebisho katika maelezo yaliopo chini ya aya (d) kwa kuandikwa upya na kusomeka kama ifuatavyo:-

“ametenda kosa na akipatikana na hatia atawajibika kulipa faini isiyopungua milioni moja na isiyozidi milioni tano au atatumikia adhabu ya kifungo isiyopungua mwaka mmoja na isiyozidi miaka miwili au adhabu zote mbili faini na kifungo.”

Mheshimiwa Spika; Kamati yetu inapendekeza kufanyiwa marekebisho aya hii, ili kuweza kulingana kwa adhabu na kosa lililofanyika, kwani katika Marekebisho yaliyopendekezwa, adhabu iliyowekwa ya kifungo isiyopungua mwaka mmoja na isiyozidi miaka miwili na faini isiyopungua Shilingi Milioni Moja na isiyozidi Shilingi Milioni Mbili ni ndogo sana kulingana na ukubwa wa kosa lenyewe.

Mheshimiwa Spika; katika Sheria inayorekebishwa katika **ukurasa wa 7 Kifungu cha 20** kinachohusu marekebisho ya Kifungu cha 41 cha Sheria Mama kinarekebishwa kwa kufuta maneno **“baada ya idhini ya Baraza la Wawakilishi”** ambayo yamejitokeza mwishoni mwa kifungu hiki, Kamati yetu inapendekeza kifungu hiki, kibakie kama kilivyo katika Sheria mama ili kupata ridhaa ya Baraza la Wawakilishi katika kufanya marekebisho ya Sheria hii, kwani hiki ndio Chombo cha kutunga Sheria chenye kuwakilisha maoni ya Wananchi wa Zanzibar.

Mheshimiwa Spika; baada ya kueleza haya machache nawaomba Wajumbe wa Baraza lako tukufu kwa hekma na busara walizojaliwa, nazo waitumie fursa hii, ili waweze kutumia uwelewa wao kuuchangia na kuurekebisha Mswada huu kwa kutoa maoni yatakayosaidia kuuboresha na hatimaye kuupitisha na kupata ufanisi katika utekelezaji wake.

Mheshimiwa Spika; Naomba kuwasilisha

.....
(Mwantatu Mbaraka Khamis)
Kny: Mwenyekiti
Kamati ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum,
Baraza la Wawakilishi,
Zanzibar